1. చరిత్ర పరిచయం

బహుళైచ్ఛిక ప్రశ్నలు

1. హిస్టరీ అనే పదం హిస్టోరియా అనే గ్రీకు పదం నుండి వచ్చింది. హిస్టోరియ అనగా
   1. యుద్ధం మరియు శాంతి 2. ఆచార
   3. జ్ఞాన 4. అన్వేషణ లేదా పరిశోధించుట
2. ఆరిస్టాటిల్ ప్రకారం చరిత్ర అంటే
   1. మార్పు లేని గతం 2. కథలు
   3. మతపరమైన సాహిత్యం 4. రాజుల జీవిత చరిత్ర
3. భారతదేశంలో అత్యంత పురాతన పర్వతం ఏది?
   1. హిమాలయాలు 2. ఆరావళి పర్వతాలు
   3. పశ్చిమ కనుమలు 4. వింధ్య పర్వతాలు
4. భారతదేశం పశ్చిమ తీరం వైపుగా ప్రవహించే నది ఏది?
   1. యమునా 2. గంగా 3. నర్మదా 4. వింధ్య పర్వతాలు

ఖాళీలను పూరించండి.

1. చరిత్ర అనే పదం **హిస్టోరియా** అనే గ్రీకు పదం నుండి వచ్చింది.
2. నాణాలను అధ్యయనం చేయు శాస్త్రమును **న్యూమిస్ మ్యాటిక్స్** అని అంటారు.
3. గంగానది హిమాలయాలలోని **గంగోత్రి** అనే హిమనీ నదం నుండి ఉద్భవించింది.

ఏకపద సమాధాన ప్రశ్నలు

1. చరిత్ర పితామహుడని ఎవరిని పరిగణిస్తారు?
   హెరిడోటస్
2. హిమలయాలలోని ఎత్తైన పర్వతం ఏది?
   ఎవరెస్ట్ శిఖరం
3. శాసనాలను అధ్యయనం చేసే శాస్త్రాన్ని ఏమంటారు?
   ఎపిగ్రఫి

His.History.Harappa

2 Marks

1. E. H. కార్ (E. H. Carr)

ఇ. హెచ్. కార్ ప్రముఖ బ్రిటిష్ చరిత్రకారుడు. ఆయన What is History? అనే గ్రంథంలో చరిత్ర అనేది చరిత్రకారుడు మరియు గతం మధ్య జరిగే నిరంతర సంభాషణ అని వివరించాడు.

2. నాణాలు (Coins)

నాణాలుఅనేవి ప్రాచీన కాలంలో రాజులు జారీ చేసిన లోహపు ద్రవ్యాలు. ఇవి చరిత్రకు ముఖ్యమైన ఆధారాలుగా ఉపయోగపడుతూ, ఆ కాలంలోని రాజుల పేర్లు, రాజ్యాల కాలక్రమం, ఆర్థిక పరిస్థితులు, వాణిజ్య వ్యవస్థ గురించి తెలియజేస్తాయి.

3. కట్టడాలు (Monuments)

కట్టడాలు అనేవి ప్రాచీన కాలంలో నిర్మించిన దేవాలయాలు, కోటలు, స్తూపాలు మొదలైనవి. ఇవి చరిత్ర రచనకు ముఖ్య ఆధారాలుగా ఉపయోగపడతాయి. ఆ కాలంలోని వాస్తు కళ, సంస్కృతి, మత విశ్వాసాలు మరియు సామాజిక జీవనం గురించి తెలియజేస్తాయి.

4. కల్హణుడు (Kalhanudu)
కల్హణుడు 12వ శతాబ్దానికి చెందిన ప్రసిద్ధ కాశ్మీర్ చరిత్రకారుడు. ఆయన రచించిన *"రాజతరంగిణి"* (Rajatarangini) అనే గ్రంథం కాశ్మీర్ రాజుల చరిత్రను వివరించే ముఖ్యమైన చారిత్రక గ్రంథం. దీనిని భారతదేశపు తొలి చారిత్రక గ్రంథాలలో ఒకటిగా భావిస్తారు.

4 Marks

1. చరిత్ర పట్ల హెరిడోటస్ భావన ఏమిటి?
హెరిడోటస్ (Herodotus) ను "చరిత్ర పితామహుడు" అని పిలుస్తారు. చరిత్ర గురించి ఆయన ప్రత్యేకమైన భావనను తెలియజేశాడు.
1. హెరిడోటస్ ప్రకారం చరిత్ర అనేది గతంలో జరిగిన మానవ సంఘటనలను పరిశీలించి నమోదు చేసే శాస్త్రం.
2. ఆయన చరిత్రను కేవలం తేదీలు, యుద్ధాలు, రాజుల వివరాలుగా కాకుండా మానవ జీవితానికి సంబంధించిన వివిధ సంఘటనల అధ్యయనంగా చూశాడు.
3. గత సంఘటనలను పరిశోధించి, వాటి కారణాలు మరియు ఫలితాలను అర్థం చేసుకోవడం చరిత్ర యొక్క ప్రధాన ఉద్దేశ్యమని చెప్పాడు.
4. అందువల్ల చరిత్ర మనకు గతాన్ని అర్థం చేసుకొని, వర్తమానాన్ని తెలుసుకోవడానికి సహాయపడుతుంది అని హెరిడోటస్ భావించాడు.
సంక్షిప్తంగా:
హెరిడోటస్ అభిప్రాయం ప్రకారం "చరిత్ర అనేది గతంలో మానవుడు చేసిన కార్యాలను పరిశోధించి, వాటిని నమోదు చేసి, వాటి ద్వారా జ్ఞానాన్ని పొందే శాస్త్రం."

His.History.Harappa.

2. చరిత్ర పరిధిని అంచనా వేయండి.
చరిత్ర పరిధి (Scope of History) అనగా చరిత్ర అధ్యయనం చేసే అంశాల విస్తృతి. కాలక్రమేణా చరిత్ర పరిధి విస్తరించింది.
1. ప్రాచీన కాలంలో చరిత్ర పరిధి ప్రధానంగా రాజులు, యుద్ధాలు, రాజ్యాల పాలన వంటి రాజకీయ అంశాలకే పరిమితమై ఉండేది.
2. ఆధునిక కాలంలో చరిత్ర పరిధి విస్తరించి సామాజిక, ఆర్థిక, రాజకీయ, మత, సాంస్కృతిక అంశాలను కూడా చేర్చుకుంది.
3. ప్రజల జీవన విధానం, ఆచారాలు, సంప్రదాయాలు, విద్య, కళలు, సాహిత్యం వంటి విషయాలు కూడా చరిత్రలో భాగమయ్యాయి.
4. చరిత్ర గతాన్ని అధ్యయనం చేసి, వర్తమానాన్ని అర్థం చేసుకోవడానికి మరియు భవిష్యత్తుకు మార్గదర్శనం చేయడానికి సహాయపడుతుంది.
సంక్షిప్తంగా:
నేటి చరిత్ర పరిధి కేవలం రాజుల చరిత్రకే పరిమితం కాకుండా, మానవ సమాజానికి సంబంధించిన అన్ని అంశాలను అధ్యయనం చేసే విస్తృత శాస్త్రంగా అభివృద్ధి చెందింది.

3. భారతదేశ చరిత్ర రచనలో సాహిత్య ఆధారాల పాత్ర ఏమిటి?

భారతదేశ చరిత్ర రచనలో సాహిత్య ఆధారాలు ఎంతో ముఖ్యమైన పాత్ర పోషిస్తాయి. ప్రాచీన భారత చరిత్రను తెలుసుకోవడంలో ఇవి ప్రధాన ఆధారాలుగా ఉపయోగపడుతున్నాయి.
1. వేదాలు, ఉపనిషత్తులు, పురాణాలు, ఇతిహాసాలు వంటి గ్రంథాలు ప్రాచీన భారతీయుల మత, సామాజిక, సాంస్కృతిక జీవనాన్ని తెలియజేస్తాయి.
2. రామాయణం, మహాభారతం వంటి ఇతిహాసాలు ఆ కాలంలోని రాజకీయ, నైతిక విలువలు మరియు సమాజ పరిస్థితులను వివరించాయి.
3. విదేశీయుల రచనలు, ఉదాహరణకు మెగస్తనీస్ రచించిన ఇండికా, భారతదేశపు పరిపాలన, ఆర్థిక వ్యవస్థ గురించి సమాచారం ఇస్తుంది.
4. సాహిత్య ఆధారాల ద్వారా రాజుల పాలన, ప్రజల జీవన విధానం, విద్య, కళలు, సంప్రదాయాలు వంటి అంశాలను తెలుసుకోవచ్చు.
సంక్షిప్తంగా:
సాహిత్య ఆధారాలు భారతదేశ చరిత్ర పునర్నిర్మాణానికి ముఖ్యమైన ఆధారాలు. ఇవి భారతదేశపు రాజకీయ, సామాజిక, మత, సాంస్కృతిక పరిస్థితులను అర్థం చేసుకోవడానికి సహాయపడతాయి.

8 Marks

1. చరిత్ర ఇతర సామాజిక శాస్త్రాలకు మధ్యగల సంబంధం తెలపండి.

చరిత్ర (History) అనేది మానవుని గత జీవితం, సంఘటనలు, సమాజ అభివృద్ధిని అధ్యయనం చేసే శాస్త్రం. చరిత్రకు ఇతర సామాజిక శాస్త్రాలతో చాలా సన్నిహిత సంబంధం ఉంది. ఎందుకంటే సమాజాన్ని పూర్తిగా అర్థం చేసుకోవాలంటే అన్ని శాస్త్రాల సహాయం అవసరం.
1. చరిత్ర – భూగోళ శాస్త్రం (History & Geography)
భూగోళ శాస్త్రం ఒక ప్రాంతం యొక్క భౌగోళిక పరిస్థితులను తెలియజేస్తుంది. నదులు, పర్వతాలు, వాతావరణం, నేల స్వభావం వంటి అంశాలు అక్కడి ప్రజల జీవన విధానాన్ని ప్రభావితం చేస్తాయి. అందువల్ల చరిత్ర అధ్యయనంలో భూగోళ శాస్త్రం ముఖ్యమైనది.
2. చరిత్ర – రాజకీయ శాస్త్రం (History & Political Science)
రాజ్యాల ఆవిర్భావం, పాలనా విధానం, రాజులు, యుద్ధాలు, ప్రభుత్వ వ్యవస్థ వంటి విషయాలను చరిత్ర తెలియజేస్తుంది. రాజకీయ శాస్త్రం ఈ అంశాలను విశ్లేషిస్తుంది. కాబట్టి రెండింటికీ సన్నిహిత సంబంధం ఉంది.
3. చరిత్ర – ఆర్థిక శాస్త్రం (History & Economics)
ఒక దేశ ఆర్థిక వ్యవస్థ, వ్యవసాయం, వాణిజ్యం, పరిశ్రమలు, ఆదాయం-వ్యయం వంటి అంశాలు చరిత్రలో కనిపిస్తాయి. గత ఆర్థిక పరిస్థితులను తెలుసుకోవడం ద్వారా ప్రస్తుత ఆర్థిక అభివృద్ధిని అర్థం చేసుకోవచ్చు.
4. చరిత్ర – సామాజిక శాస్త్రం (History & Sociology)
సమాజ నిర్మాణం, కుటుంబ వ్యవస్థ, కులాలు, ఆచారాలు, సంప్రదాయాలు, జీవన విధానం వంటి అంశాలను సామాజిక శాస్త్రం అధ్యయనం చేస్తుంది. చరిత్ర వీటి అభివృద్ధిని కాలక్రమంలో వివరిస్తుంది.
5. చరిత్ర – సాహిత్యం (History & Literature)

His History.Harappa

వేదాలు, పురాణాలు, కావ్యాలు, శాసనాలు, గ్రంథాలు వంటి సాహిత్య ఆధారాలు చరిత్ర రచనకు ముఖ్యమైనవి. ఒక కాలంలోని సంస్కృతి, భావజాలం, జీవన విధానం సాహిత్యం ద్వారా తెలుస్తాయి.

6. <u>చరిత్ర – పురావస్తు శాస్త్రం (History & Archaeology)</u>

తవ్వకాలలో లభించే నాణేలు, కట్టడాలు, శిల్పాలు, శాసనాలు వంటి ఆధారాలు చరిత్రను పునర్నిర్మించడానికి సహాయపడతాయి.

ముగింపు

అందువల్ల చరిత్ర అనేది ఒంటరి శాస్త్రం కాదు. భూగోళ శాస్త్రం, రాజకీయ శాస్త్రం, ఆర్థిక శాస్త్రం, సామాజిక శాస్త్రం, సాహిత్యం, పురావస్తు శాస్త్రం వంటి ఇతర సామాజిక శాస్త్రాలతో కలిసి మానవ సమాజాన్ని సంపూర్ణంగా అర్థం చేసుకోవడానికి సహాయపడుతుంది.

సంక్షిప్తంగా:

చరిత్రకు ఇతర సామాజిక శాస్త్రాలతో గాఢమైన సంబంధం ఉంది. ఈ శాస్త్రాల సహకారంతోనే గతాన్ని సరైన రీతిలో అర్థం చేసుకుని, వర్తమానాన్ని విశ్లేషించగలుగుతాము.

2. భారతదేశ చరిత్రపై హిమాలయాలు ఏ విధంగా ప్రభావం చూపాయి?

హిమాలయ పర్వతాలు భారతదేశ చరిత్ర, సంస్కృతి, ఆర్థిక వ్యవస్థ మరియు రాజకీయ పరిస్థితులపై ఎంతో గొప్ప ప్రభావం చూపాయి. భారతదేశ ఉత్తర సరిహద్దులో ఉన్న హిమాలయాలు దేశ అభివృద్ధిలో కీలక పాత్ర పోషించాయి.

1. <u>సహజ రక్షణ గోడ (Natural Barrier)</u>

హిమాలయాలు భారతదేశానికి ఉత్తర దిశలో ఒక సహజ రక్షణ గోడగా నిలిచాయి. విదేశీ దండయాత్రలు ఎక్కువగా నిరోధించబడ్డాయి. దీనివల్ల భారతదేశం ప్రత్యేక నాగరికతగా అభివృద్ధి చెందింది.

His.History Harappa.

2. <u>వాతావరణంపై ప్రభావం</u>

హిమాలయాలు చల్లని గాలులను అడ్డుకొని భారతదేశాన్ని తీవ్రమైన చలినుండి కాపాడాయి. అలాగే రుతుపవనాలను ఆపి వర్షపాతం కలిగించాయి, దీని వల్ల వ్యవసాయం అభివృద్ధి చెందింది.

3. <u>నదుల పుట్టుకకు కేంద్రం</u>

గంగా, యమునా, సింధు వంటి అనేక జీవనదులు హిమాలయాల నుంచే పుట్టాయి. ఈ నదుల వల్ల సారవంతమైన భూములు ఏర్పడి ప్రాచీన నాగరికతలు అభివృద్ధి చెందాయి. నదుల ద్వారా నీటి సౌకర్యం పెరిగి వ్యవసాయం విస్తరించింది. భారతదేశ ఆర్థిక వ్యవస్థలో వ్యవసాయం ప్రధాన రంగంగా ఎదిగింది.

5. <u>సాంస్కృతిక మరియు మత ప్రభావం</u>

హిమాలయ ప్రాంతం భారతీయులకు పవిత్ర ప్రాంతంగా భావించబడింది. కైలాసం, కేదార్నాథ్, బద్రీనాథ్, అమర్‌నాథ్ వంటి పుణ్యక్షేత్రాలు మతపరమైన ప్రాముఖ్యతను పెంచాయి.

6. <u>విదేశీ సంబంధాలు మరియు వాణిజ్యం</u>

హిమాలయాలలోని కొన్ని మార్గాల ద్వారా టిబెట్, చైనా, మధ్య ఆసియా దేశాలతో వాణిజ్య మరియు సాంస్కృతిక సంబంధాలు ఏర్పడ్డాయి.

ముగింపు:

అందువల్ల హిమాలయాలు భారతదేశానికి రక్షణ, వాతావరణ సమతుల్యత, నదుల ఉత్పత్తి, వ్యవసాయాభివృద్ధి, మతపరమైన విశ్వాసాలు, విదేశీ సంబంధాలు వంటి అనేక రంగాలలో గొప్ప ప్రభావం చూపాయి.
హిమాలయాలు భారతదేశ చరిత్రలో సహజ రక్షణ గోడగా, నదుల మూలంగా, వ్యవసాయ మరియు సంస్కృతి అభివృద్ధికి ప్రధాన కారణంగా నిలిచాయి.

His.History.Harappa.